

Auteur Martian Slagter over haar eerste boek:

Hoe kom je als onderwijsprofessional (nog) beter uit de verf?

Al vanaf 1995 begeleidt en coacht Martian Slagter leerkrachten en teams. De ervaringen die ze in die tijd opdeed, waren de voedingsbodem voor haar eerste boek: *Haal meer energie uit je werk; Persoonlijke effectiviteit in het basisonderwijs*. Het boek verschijnt in april en biedt iedere leerkracht, maar ook ib'ers en schooldirecteuren handvatten om te werken aan persoonlijke effectiviteit.

In haar loopbaan als coach werkt orthopedagoog Martian Slagter aan het terugbrengen van zelfverzekerdheid bij mensen. Ze vindt het vooral leuk om een bijdrage te leveren aan de ontwikkeling van haar cliënten, zodat zij zich weer competent en vaardig voelen. "Tijdens mijn begeleiding van individuele leerkrachten en teams werd me vaak gevraagd: 'Is hier ook een boek over?' Hoewel er veel is geschreven over de achtergronden die ik gebruik, ontbrak het naar mijn mening aan een praktisch boek gericht op het basisonderwijs."

Herkenbaar

Reden voor Martian om zelf te beginnen aan een boek, dat in de afgelopen vier jaar tot stand kwam. "Ik schreef het naast mijn dagelijkse werk als coach en trainer en kon putten uit alle ervaringen die ik opdeed in het basisonderwijs. Ik begon zelf als schoolbegeleider bij een schooladviesdienst en kom al vanaf 1989 in klassen. Daarnaast kom ik uit een onderwijsfamilie: mijn moeder was juf, mijn broer staat voor de klas en ook mijn oom was leerkracht. De situaties die ik in mijn boek beschrijf, zijn voor iedereen in het basisonderwijs herkenbaar. Het is een handvat om te werken aan je eigen persoonlijke effectiviteit zodat je als professional beter uit de verf kunt komen. Een praktisch boek om in je eigen tijd en op je eigen manier te bekijken; wat zijn de energielurpers in mijn werk, hoe kan ik beter in balans komen, op welk vlak kan mijn communicatie beter?"

'De oefeningen gaan uit van wat je al bij je hebt en al kunt, en hoe je dat het beste benut.'

'Ook als het lekker gaat'

Martian benadrukt dat het boek zeker niet alleen is bestemd voor leerkrachten die vinden dat het even niet lekker loopt, of die het plezier in hun werk missen. "Ook al gaat het allemaal lekker en zit je in een goede flow, dan nog zijn er wel momenten dat het even niet lukt. Want ook al voel je je goed, het is fijn om te weten hoe je een situatie beter het hoofd kunt bieden als het tegenzit. Mijn boek is niet alleen vanuit een probleem geschreven, maar meer met het idee: misschien kan het anders; hoe zorg ik ervoor dat ik mijn energie en mijn plezier behoud?" Daarnaast vindt de auteur het belangrijk dat leerkrachten zich altijd verder ontwikkelen. "Als je met kinderen werkt, ben je bezig met het maken van de maatschappij. Je bent een belangrijke schakel in de ontwikkeling van een mens. Hoe mooi is het als je je leerlingen de boodschap meegeeft dat ontwikkelen van alle leeftijden is? Het is goed om te laten zien dat je je mag ontplooiën en dat het niet erg is als je je neus een keer stoot, dat het mogelijkheden biedt om er weer van te leren."

Hoofd, handen, hart

De cover van het boek laat hoofd, handen en hart zien. Symbolisch, aldus Martian. "Want wat je denkt, doet en voelt in relatie tot anderen dient in balans te zijn. Dan

strookt het; is het effectief wat je doet. Door de druk van de tijd en de maatschappij, worden de eisen aan het onderwijs scherper en duidelijker. Ik merk dat mensen er last van hebben: de ene keer doen ze het op de ene manier, de volgende keer moet het weer anders. Soms lijkt het alsof er steeds meer werk bijkomt. Dan is het lastig om je flow te behouden en lekker voor de klas te staan."

Alleen of in het team

In haar boek geeft Martian tips en oefeningen over hoe je weerbaar blijft gedurende veranderingen die er op je afkomen en eisen die er aan je gesteld worden. De tips en oefeningen uit het boek kun je alleen doornemen, maar ook samen met collega's. "Als het team er samen voor gaat zitten, creëer je een gezamenlijke taal om elkaar beter te begrijpen. Het is niet bedoeld om te gebruiken als je conflicten hebt in het team, maar als een originele manier van een training volgen. Bijvoorbeeld om te leren: hoe kan ik mijn eigen bedoelingen goed tot uitdrukking brengen, zodat de ander weet wat ik bedoel en we goed op elkaar leren afstemmen. De oefeningen gaan uit van wat je al bij je hebt en al kunt, en hoe je dat dan het beste benut."

Hart onder de riem

Spannend, maar leuk spannend, vindt Martian Slagter het dat haar boek na enkele jaren voorbereiding nu uitkomt. "Ik hoop dat mensen er hun voordeel mee doen. Het idee voor het boek ontstond vanuit de gedachte dat het zonde zou zijn om niet meer mensen te laten profiteren van al die oefeningen die ik in coaching en trainingen had bedacht. Nu mag iedereen ermee doen wat hij of zij wil. Ik hoop vooral dat veel leerkrachten dit beschouwen als een hart onder de riem, dat ze zich gesteund voelen. Het gaat niet over goed of fout, maar over inzetten wat je hebt en van daaruit verder bouwen als professional."

Een tipje van de sluier...

"Uit onze keuzes blijkt wie we werkelijk zijn, Harry, veel meer dan uit onze talenten." Met dit citaat van Perkamentus uit *De steen der wijzen* begint het boek. Auteur Martian Slagter: "Het richt zich meer op bewustwording en bewustzijn van alles wat je al aan effectief gedrag tot je beschikking hebt, dan op dat wat je mist in je vaardigheden. Het gaat dus niet over goed of fout, maar juist over het op het juiste moment aanwenden van dat wat je al kunt. En dit verder uitbouwen. Dit geeft bij velen een positieve, haast opgeluchte reactie."

Zoals Inez, die ik coachte, uitriep toen ze alles zag: 'Goh, wat is dat een mooi gezicht, het valt reuze mee met mij!' Vanuit dit zelfvertrouwen leerde zij op de juiste momenten het effectieve gedrag in te zetten. Ze werd zich van haar niet-effectieve patronen bewust en leerde schakelen: haar keuzevrijheid nam toe. Ze voelde de energie weer stromen. Inez gebruik ik als voorbeeld in mijn boek."

Orthopedagoog Martian Slagter

Tekst:

Daphne Doemges-Engelen

Fotografie:

Aangeleverde foto en

Shutterstock

Haal meer energie uit je werk; Persoonlijke effectiviteit in het basisonderwijs verschijnt in april. Kijk voor meer informatie op www.leuker.nu.

Meer informatie

Meer weten over de coachingsmogelijkheden van Martiaan Slagter? Kijk op: www.meerperspectief.nl.

Toen Inez gehoor gaf aan het regelmatige verzoek van haar directeur om tegelijk met de rest naar huis te gaan, zei ze: "Ja, je hebt gelijk, ik kom eraan." Thuis werd zij onrustig. Ze moest eigenlijk nog even de spellingles doorkijken. Ze wilde het anders aanpakken omdat vijf leerlingen een eigen programma hebben. Haar man zei tegen haar: "Joh, ben je nu nog bezig? Kom eens beneden, gezellig."

Inez voelde zich verscheurd tussen thuis en school. Ze sliep slecht.

Inez gedraagt zich niet effectief. Ze reageert op goedbedoelde vragen en wensen van anderen, maar komt hiermee niet toe aan datgene wat goed is voor haar. De communicatie is uit balans. Zo langzamerhand investeert Inez zoveel energie in dat wat klopt voor de ander, dat er niet zo veel meer overblijft voor zichzelf. Wat had ze effectief kunnen doen?

"In Haal weer energie uit je werk geef ik leerkrachten praktische oefeningen, reflecties en opdrachten mee. Om zelf, of met een collega, uit te voeren. We onderscheiden effectieve gedragingen en hun uitglijders: de niet-effectieve gedragingen."

Voorbeelden:

Opdracht

Anneke staat al jaren in groep 4. Willeke is de nieuwe IB'er. Zij wil graag een keer bij Anneke in de groep observeren. Het lukt maar niet om een goed moment te vinden. "Heel lastig hoor, dan hebben we juist even rust nodig, ik ben toch bang dat ze afgeleid zijn door jouw aanwezigheid. En dan... tjsja, ik weet het niet, dan snijd ik net een lastig onderwerp aan. Moeilijk hè, om een geschikt moment te kiezen..." Willeke zegt niet veel. "Ach, zo urgent is het ook niet hoor. Komt wel eens."

Welke elementen van volgbaam/weerstandbiedend gedrag herken je in dit voorbeeld?

Opdracht

In de lunchpauze lopen Evi en Lia naar Werner, hun directeur. Ze vertellen hem kort hoe ze de situatie met de groep van Jasper hebben opgelost. Hij luistert aandachtig en geeft ze een compliment voor hun flexibiliteit. Ondertussen sneeuwt het nog steeds en hebben Evi en Lia het idee opgevat om van de nood een deugd te maken en met de hele middenbouw een sneeuwpoppenwedstrijd te houden. "Als jij het goed vindt, tenminste. Zullen we dan met Bart overleggen hoe hij hierin mee kan doen?", vraagt Lia.

Welke elementen van samenwerkend gedrag herken je in dit voorbeeld?